

.. von Krämer . och ..

von Zansen .

ARTIKEL från HELSINGFORS SLÄKTFORSKARE rf ; 2/2004

Från Alberga Gård till Svidja Slott

Släktforskare **Carl-Axel Palmgren** höll ett föredrag över ämnet på Helsingfors Släktforskarens månadsmöte 20.9.2004.

Såsom barn hörde jag ofta min far, prosten **Axel Palmgren** (1904 - 71), nämna att hans morfar, guvernör och general **Wilhelm von Krämer** (1836-1926), på sin tid övervägde huruvida han skulle köpa **Alberga gård** eller **Svidja slott**. Då jag för några år sedan började släktforska kom jag att tänka på min fars kommentar om Alberga gård och jag beslöt fördjupa mig i frågan.

I det följande redogör jag till först, i rätt nedstigande led, för släktlederna **von Krämer** och **von Zansen** och sedan följer utvecklingen av äganderätten till Alberga gård och Svidja slott. Genom att familjerna under 1700- och 1800-talen hade många barn koncentrerar jag mig i första hand för överskådlighetens skull på äldsta barnet och redogör senare för syskon.

Jag har i artikeln genomgående angivit endast årtal med utelämnande av dag och månad. Detta i hopp om att överskådligheten skall vara bättre. För den som önskar detaljinformation står författarens [antavlor](#), internet och tabeller till förfogande.

von Krämer

Släkten von Krämer ^{14 15}

Släkten von Krämer härstammar enligt anteckningar i Adelskalendern 1883 1 , "... från Westphalen [1500-talet] och har gemensamt ursprung med Sv. Adel. ätten Cremer N:o 713, blef upphöjd i Sv. Adeligt stånd 1691 med namnet 'von Krämer' genom Borgmästaren på Ösel Nicolaus Krämer (sonsonens son af Löjtnanten Jöns Kremer) och introducerades 1756 [nr 1959]. Ätten immatrikulerades 1818 [nr 133] i Finland. En gren af ätten blef upphöjd i Sv. Friherrl. värdighet

1837 (introd. 1838 [i Sverige] under N:o 389) genom Robert Fredrik von Kræmer, vilken var en af Sveriges dugligaste och mest utmärkta Landshöfdingar."

- I tidskriften Släktforakaren 2/2004, refererar **Hans Andersin** en nyss utkommen bok om släkten Kraemer 2.

Ätten von Kræmer har i Finland flera grenar, varav i det följande annoteras fyra generationer i rakt nedstigande led av den släktgren som går under beteckningen "**von Kræmer från Hauho**".

- Casper Henrik von Kræmer, bataljonsadjutant 1730 - 1805
- Anders Johan von Kræmer, löjtnant (1770 - 1836)
- Robert Wilhelm von Kræmer, överstelöjtnant, (1800 - 1850) g. m. von Zansen
- Wilhelm Teodor von Kræmer, generalmajor, guvernör, (1836 - 1926), ägde Svidja g.m. von Zansen.

von Zansen

Släkten von Zansen ¹⁶

Släkten von Zansen leder enligt Adelskalendern 1883 ³ " ... sitt ursprung från Pommern, blef 1772 upphöjd i Svenskt Adeligt stånd genom Stabskaptenen, sedan Överste Löjtnanten Christian Gottlieb Zansen (son af Grosshandlaren Mårten Joachim Zansen) introd. 1776 under N:o 2091 [i Sverige] med namnet 'von Zansen'. Ätten immatrikulerades 1818 i Finland [såsom den adliga ätten n. 155]. "

Annoteras fyra generationer i rakt nedstigande led

- Mårten Joachim Zansen (ej ännu adel), grosshandlare (1700 - 1750)
- Christian Gottlieb von Zansen (Alberga 1775-), jur.dr, överstelöjtnant (1732 - 1804)
- Fredrik August von Zansen, överstelöjtnant, samt dennes barn (1770 - 1829)
- Fredrik Ernst Gottlieb von Zansen (Alberga gård till 1855); kassör, major (1804 - 1879), samt
- yngre brodern Carl-Ludvig von Zansen löjtnant, godsägare (1807 - 1874), ägde Svidja,
- yngre system Henrietta Wilhelmina Catharina von Zansen (1840 - 1913), g. von Kræmer.

Alberga Gård

Överstelöjtnant **Christian Gottlieb von Zansen** köpte på auktion 1775 (av Carl Tersmeden) Alberga gård i Esbo som var ett säterirusthåll. Han blev adlad i Sverige 13.9.1772 och introducerad 1776 på Riddarhuset (nr 155) i Finland. (År 1864 upphävdes adelns ensamrätt att besitta säterier.) ¹³ Allmänt kan sägas att under släkten von Zansens era (ca 80 år) återuppbyggdes Alberga och upplevde en storhetstid. Christian Gottlieb von Zansen var jur.dr och överstelöjtnant i Nyl. Dragoner. Enligt Esbo kyrkbok flyttade han till Pommern 1799 och dog där 1804. Christian v Z gifte sig i Stockholm 1769 med Anna Tugendrich von Slagenteuffel, som ligger begravd intill kyrkan på Esbo begravningsplats. Hon bodde på gården och dog 1817 på Alberga gård. Egendomen Alberga gård övergick till äldsta sonen Fredrik August von Zansen 1798.

Fredrik August von Zansen (1770 - 1829) innehade Alberga gård 1798-1829, varefter hans äldsta son Fredrik **Ernst** Gottlieb von Zansen övertog den. I Ridderhuset mapp . 4 finns en anteckning om att han "Ägde Alberga från 1806 och arrenderade Mäkkylä 1815 - 24, bägge i Esbo". Fredrik v Z flyttade 1794 till Pommern och ägde där godset Bömitz. Han återflyttade till Esbo 1805. Gravstenen finns intill kyrkan på Esbo begravningsplats. Fredrik A v Z gifte sig 1803 i Rügen med kyrkoherdedottern **Wilhelmina Maria Theodora von Harder** (1786 - 1852), som även är begravd i Esbo. Hans ett år yngre broder Carl Ludvig v Z gifte sig samtidigt med en annan syster, Sofia Louise von Harder.

Makarna Fredrik och Wilhelmina von Zansen, f. von Harder, fick sex barn, alla födda i Alberga:

1. Fredrik Ernst Gottlieb von Zansen (1804 - 1879), övertog Alberga gård
2. Wilhelmina Anna Christina Carolina Fredrika von Zansen (1806 - 1888), g. von Kræmer
3. Carl-Ludvig von Zansen (1807 - 1874), köpte Svidja
4. Wilhelmina Henrietta Gustava Adolphina Fredrica von Zansen (1811 - 1835) g. Hultman
5. Wilhelmina Augusta Charlotta Emilia Fredrica von Zansen (1813 - 1875) begr. Sjundeå
6. Ludvig Carl von Zansen (1816 - okänt utomlands).

Under Fredrik v Z:s tid på Alberga gård förkovrades gården. På fastigheten fanns 17 byggnader och en stor trädgård med fruktträd och bärbuskar. Man anlade även en ankdamm och en fisktrappa.

Fredrik Ernst Gottlieb von Zansen (1804 - 1879) innehade Alberga gård 1830-55.

Ernst von Zansen gifte sig första gången 1836, vid 32 års ålder med sin svågers kusin Amanda Lovisa Amalia von Kræmer (1808-1862), som var dotter till major Niklas Adolf von Kræmer och hans hustru Maria Elisabet Blåfield.

Paret fick följande tre döttrar och fyra söner, alla födda i Alberga:

1. Adelaide Wilhelmina Gustafva Fredrika von Zansen (1837 - 1839)
2. Fredrik Carl Axel Georg Gottlieb von Zansen (1839 - 1889)
3. Fredrik Wilhelm Gustaf Mortimer Gottlieb von Zansen (1842 - 1909)
4. Axelina Amanda Vilhelmina Adelaide Robertina von Zansen (1842 - 1877)
5. Fredrik Maximilian Frithiof Gottlieb von Zansen (1844 - 1907)
6. Olga von Zansen (1846 - 1854)
7. Fredrik Nicolai Onni Theodor von Zansen (1851 - 1906)

Två döttrar, Adelaide (2 år gammal) och Olga (8 år gammal) von Zansen, är begravda på Esbo begravningsplats invid farfar Fredrik von Zansens grav.

Ernst von Zansen flyttade 1855 till Tyskland, därifrån han återvände till Finland. Ernst von Zansen gifte sig andra gången i Kymmene 1879 med Celina Sophia Zuleima Krogerus (1830-1884). Han dog i Borgå efter endast tre månaders äktenskap.

Om ägaren till von Zansens huvudbyggnad i Alberga sägs följande: "År 1775 såldes Alberga till överstelöjtnant Christian Gottlieb von Zansen. Den förblev i ättens ägo nästan 80 år. Många förändringar inträffade under denna tid på gården. År 1800 byggdes en ladugård av tegel som var 50 alnar lång, 30 bred och 5,4 hög. I dess östra ända fanns två bostadsrum och mellan dem ett kök. Nära ladugården hade omkring 1780 byggts en spannmålsbod av trä som på bägge sidor omgavs av en ria. Från samma tid härstammar också trädgårdsmästarens av trä uppförda hus. I samma huskomplex ingick dessutom ett förrådshus som på ömse sidor omgavs av stall. På gården fanns ett vagnslider och en spannmålsbod, en förrådsstuga från 1801 och en krogbyggnad från 1799." . 5 "År 1803 lät major Christians son Fredrik von Zansen sydväst om karaktärshuset från Tersmedens tid (i

södra delen av nuvarande Sergeantparken) uppföra en ny ståtlig huvudbyggnad i två våningar av stock och med sadeltak. Byggnadens längd var 42½, bredden 22½ och höjden över 13 alnar. Ytterväggarna var av furu, innerväggarna av gran. Rummen i andra våningen, dvs. paradvåningen, var högre än rummen i nedre våningen. I byggnaden fanns 23 uppvärmda rum, 2 vindskammare och 2 kök. Fram till dess att den nuvarande huvudbyggnaden stod färdig var det von Zansenska karaktärshuset gårdsägarnas bostad eller sommarvilla. Ägarna bodde i övre våningen och nedre våningen användes av tjänstefolket. På gårdens marker verkade en fajans- och lerkärlsfabrik med en årlig produktion om 24 000 st glaserade och oglaserade kärl. År 1844 öppnades en järngruva med ett 6,3 m långt schakt. " 6

År 1838 (under sonsonens, kassör Fredrik Ernst Gottlieb von Zansens tid) utgjordes bostadsbyggnaderna på gården av det föregående karaktärshuset samt drängstugan, som innehöll fem uppvärmda rum, trädgårdsmästarens hus med två uppvärmda rum, karaktärshuset med fem rum samt villorna Rotunda och Rosavilla. Av uthusen var en ri- och loftbyggnad, ladugården och spannmålsboden med sina omgivande rior försäkrade.

155. von Zansen.

von Zansens vapen . . . .

Ernst von Zansen

Alberga gård i "konkurs" 1855

I mitten av seklet blev gårdens dåvarande ägare, kassör **Fredrik Ernst G. von Zansen**, så skuldsatt ¹³ att han blev tvungen att överlåta Alberga till borgenärerna. Dessa sålde (i Helsingfors/ lagfart i Raseborg) i sin tur 14.7.1855 Alberga gård till affärsmannen **Feodor Kiseleff**. ⁶

I **Finlands Allmänna Tidning** no 8 av 12.1.1853 ingår en annons om Fastighetsförsäljning, så lydande: "(43) Alberga skatte berustade säteri i Esbo socken, heldget 12 verst land- eller sjöväg ifrån Helsingfors, om 2 2/4 antal, har 4639 tunnland mark, hvaraf 420 äro åker och 330 äng, som bebrukas af gården; 2 villor och 9 torpare, hvilka sistnämnde årligen utgöra (utföra?), utom garnspånad, bär, aska, mätning och ett större antal helpdagar, 4200 ökedagsverken med egen kost, dräkt och redskap, samt 402 rubel silfver i kontant. Villorna hafva renderat 415 rubel s:r årligen. Egendomen, som är brandförsäkrad i Svenska Landtfonden, har en ansenlig, med omkring 300 fruktträd, utom en mängd kirsbär och andra bärbuskar försedd vacker trädgård; karaktärsbyggnad med 24 rum, 3 kök och kontor, boningshus för arbets- och tjentefolk (tjänstefolk?), uthus och hvällda stenkällare, ett gröfre fajansfabrik, ..."

Personer bosatta på Alberga gård

Om man försöker reda ut vilka som bodde på Alberga gård under de sista tjugufem åren, då Fredrik Ernst Gottlieb von Zansen innehade egendomen fram till konkursen 1853, kan man ställa upp en teoretisk lista omfattande bl.a. ett 20-30-tal familjemedlemmar, makar och barn och härtill kom naturligtvis tjänstefolk:

Familjen: Fredrik Ernst Gottlieb von Zansen 1804 - 1879 (övertog Alberga gård 1829). Han gifte

sig vid 32 ålder med sin svågerns kusin, Amanda Lovisa Amalia von Zansen (1808 - 1862, f. von Kræmer).

Följande tre döttrar och fyra söner föddes på Alberga 1837-51.

1. Adelaide Wilhelmina Gustafva Fredrika von Zansen (1837 - 1839)
2. Fredrik Carl Axel Georg Gottlieb von Zansen (1839 - 1889)
3. Fredrik Wilhelm Gustaf Mortimer Gottlieb von Zansen (1842 - 1909)
4. Axelina Amanda Vilhelmina Adelaide Robertina von Zansen (1842 - 1842)
5. Fredrik Maximilian Frithiof Gottlieb von Zansen (1844 - 1907)
6. Olga von Zansen (1846 - 1844) 7. Fredrik Nicolai Onni Theodor von Zansen (1851 - 1906)

Syskonen till Fredrik Ernst Gottlieb von Zansen, på Alberga gård .

- yngre brodern, Carl-Ludvig von Zansen (1807 - 1874), köpte Svidja 1838
- system Wilhelmina Anna Christina Carolina Fredrika von Zansen (1806 - 1888)
- yngre system, Wilhelmina Henrietta Gustava Adolphina Fredrica (1811 - 1835)
- yngre system, Wilhelmina Augusta Charlotta Emilia Fredrica (1813 - 1875)
- yngre brodern, Ludvig Carl von Zansen. ³ (1816 - okänt)

Fadern: Fredrik August von Zansen (1770 - 1829), bodde förmodligen även kvar under vissa tider i Esbo fram till sin död 1829, samt hustrun Wilhelmina Maria Theodora von Zansen (1786 - 1852, f. von Harder). Ägde Alberga gård 1798-1829. Makarna är begravda invid Esbo kyrkas nordöstra gavel. Sonen Ernsts två döttrar Olga von Zansen och Adelaide Wilhelmina Gustafva Fredrika von Zansen är även begravda invid sin farfar. ¹⁷ Fredrik von Zansen ägde Alberga gård från 1806 samt arrenderade Mäkkylä 1815-24, bägge i Esbo. ¹⁴

Familjen: Robert Wilhelm von Kræmer (1800 - 1850), gift 1835 med Wilhelmina Anna Christina Carolina Fredrika von Zansen (1806 - 1888, g. von Kræmer), syster till Fredrik Ernst v Z som var husbonde på Alberga gård.

Överstelöjtnant Robert v K var stationerad på Sveaborg men hade sitt hem i Alberga. Hustrun Wilhelmina Anna Christina Carolina Fredrika flyttade sedermera till brodern på Svidja men begrovs invid mannens grav i Helsingfors. ¹⁷

Paret fick följande barn: ⁷ Endast ett barn, general Wilhelm von Kræmer, uppnådde vuxen ålder och han gifte sig 1865 med sin kusin Henrietta von Zansen på Svidja slott i Sjundeå. Mera härom senare.

1. Wilhelm Teodor von Kræmer (1836 - 1926), ägde Svidja slott från 1874
2. Carl Robert von Kræmer (1838 - 1841)
3. Adolf Fredrik von Kræmer (1840 - 1843)
4. Carl Gustaf von Kræmer (1842 - 1842, levde 7 mån.)

Här relateras i princip inte med vem personerna ovan gifte sig och deras barn, emedan detta faller utanför denna beskrivning om Alberga gård och Svidja slott i Sjundeå. Den som vill veta mera härom bör kontakta [författaren](#) till denna artikel.

Svidja slott i Sjundeå .....

Svidja slott i Sjundeå

foto © Mejan

Såsom redan skymtat fram, flyttade Fredrik Ernst von Zansens yngre broder, **löjtnant Carl-Ludvig von Zansen** (1807 - 1874) år 1837 till Svidja slott i Sjundeå. Han köpte slottet av Klas Robert Favorin, gift med Ulrica Eleonora Andersin (rättat).

Carl-Ludvig von Zansen gjorde sig känd som en driftig jordbrukare och uppges ha upparbetat gården från det förfall den råkat i under Favorins sista år. Han anlade t.o.m. en kakel- och fajansfabrik på Svidja. 18 Vid tiden kring 1850-talet bestod Svidjas ägor av själva slottet, som än i dag finns till beskådande i Sjundeå kyrkby samt ytterligare av ladugård och bostäder för tjänstefolk. Man kan räkna ut att Svidja vid denna tid kunde hålla 30 kor, 6 par oxar, 2 hästar, 20 ungnöt och 60 får. Gården hade 20 torpare samt på slottet två drängar och två pigor. Själva slottet hade 18 rum i tre våningar.

Carl-Ludvig von Zansen gifte sig 17.08.1837 i Vasa med **Catarina Sofia Snellman** (1820 - 1842). Hustrun var dotter till kyrkoherden i Vasa, teol.prof. Henrik Snellman och hans hustru Anna Catharina Gottschick. Emedan Henrik Snellman innehade en professur i Åbo, kan man anta att Carl-Ludvig hade funnit sin hustru därstädes. Henrik Snellman avled två år före dottern Catarina gifte sig. Hans hustru Anna Catharina Snellman flyttade till sin dotter i Sjundeå. Konstateras att Carl-Ludvig von Zansens svärmoder sålunda levde tre år hos dottern. Två år efter moderns bortgång dog Catarina von Zansen, f. Snellman, i barnsäng, då en dotter föddes. Makarna, godsägare Carl-Ludvig von Zansen och Catarina Sofia f. Snellman, fick tre barn, dock så att modern avled i barnsäng 28.4.1842, då den tredje dottern Sophia föddes. Dottern överlevde modern med knappa fyra månader. Före hustruns bortgång hade även den förstfödde sonen Carl avlidit före han fyllt tre år. Carl-Ludvig v Z kom alltså att förlora hustru och två barn inom ett halvår och blev kvar med en liten dotter, som senare såsom vuxen övertog godset. Hustrun var 21 år då hon dog och överlevdes således av maken (d. 1874) med 32 år.

Parets barn: ¹⁷

1. Carl Fredrik Emil von Zansen (17.05.1839 - 12.03.1842)
2. Henrietta Wilhelmina Katarina von Zansen (19.06.1840 - 16.11.1913)
3. Sophia von Zansen (27.04.1842 - 15.08.1842).

Makarna och barnen (utom Henrietta) von Zansen är begravda på Sjundeå kyrkogård, vid kyrkans östra gavel intill sakristian.

Såsom enda barn föll det sig naturligt att **Henrietta Wilhelmina Katarina von Zansen** övertog Svidja slott, då hon gifte sig med sin kusin, dåvarande kapten **Wilhelm von Kræmer**, sedermera generallöjtnant och guvernör i Åbo och Björneborgs län.

Såväl Carl von Zansen som Wilhelm von Kræmer var väl förtrogna med den kommunala förvaltningen och samhällsfrågor, speciellt skolfrågor, i Sjundeå. Carl von Zansen var kommunalstämmans ordförande 1870-73 och stämmorna hölls på Svidja. ¹⁰ Såsom gynnare för banken fungerade Wilhelm von Kræmer, då han var Sjundeå Sparbanks första låntagare.

Beträffande Svidja slott i Sjundeå, kan annoteras att det historiskt beskrivits såsom det **Flemingska slottet**, uppfört på 1400-talet och i sammandrag har det ägts av:

1460- Rangvaldsson

1494- Fleming

1730- Wrangel

1754- Reuterholm

1817- Vikberg, 1822- Favorin

1838- Carl-Ludvig von Zansen

1874- Wilhelm von Kræmer

1898- Wrede och

1933- [Finska Staten](#). ¹⁸

foto © Mejan

Vem flyttade från Alberga till Svidja i Sjundeå ?

Primärt köpte Carl-Ludvig von Zansen Svidja slott, då han flyttade från Alberga 1838. Senare kom även hans äldre syster, änkan Wilhelmina Anna Christina Carolina Fredrika von Kræmer, f. von Zansen samt system Wilhelmina Augusta Charlotta Emilia Fredrica von Zansen (begravd i Sjundeå) till Sjundeå.

Man kan även anta att Wilhelmina von Kræmers son, Wilhelm von Kræmer, som studerade till officer i Fredrikshamn, sedan 12 års ålder, kom att tidvis vistas på Svidja tillsammans med sin mor.

Överlåtelse av Svidja till dotter och svärson.

Löjtnant Carl-Ludvig von Zansen som köpt Svidja 1838 levde 32 år som änklings fram till sin död 1874 på Svidja och begravs i Sjundeå. Den enda överlevande (av tre barn) dottern Henrietta, bodde med sin far på Svidja och umgicks där med sin kusin Wilhelm von Kræmer, vars mor även bodde på Svidja.

Ungdomarna fattade tycke för varandra och gifte sig 12.6.1865. Vigseln skedde i Sjundeå men

bröllopsmiddagen intogs på Brunshuset i Helsingfors. .⁸

År 1874, nio år efter giftermålet, skiftades egendomen Svidja slott, så att ägare blev Carl-Ludvigs dotter Henrietta von Zansen och maken, dåvarande kapten Wilhelm von Kræmer. Kusinerna som lekt tillsammans på Alberga gård och bott på Svidja, förenades av en innerlig kärlek, varom man kan läsa i otaliga brev som finns bevarade.⁹

Makarna, guvernör och general Wilhelm von Kræmer och Henrietta, sålde Svidja 1898 till baron **August Henrik Uno Wrede** och flyttade själva 1900 till Helsingfors, Köpmansgatan 7 A. Baron Wrede renoverade slottet och gick sedermera i konkurs, varvid Finska staten och Finlands invalidförbund övertog godset 1933.

Svidja slott och dess ägor förvaltas numera av [Helsingfors universitet](#) och man bedriver där avancerad jordbruks- och kreatursforskning.

Guvernör, general Wilhelm Teodor von Kræmer 2

Denna artikel har nu kommit så att säga varvet runt. Den unge pojken Wilhelm von Kræmer som satts i militär utbildning vid 12 års ålder och blivit faderlös vid 14, hade vuxit upp på Alberga gård och genom giftermål och avtal med svärfadern blivit ägare till Svidja slott i Sjundeå. Drömmen om att någon gång "återköpa" släktgården i Esbo fick förfalla.

Wilhelm von Kræmer och hustrun Henrietta Wilhelmina Katharina, f. von Zansen, fick på Svidja följande sex barn, varav endast två uppnådde "vuxen ålder" och i sin tur fick barn.⁷

1. 1866 - 1939 Anna Henriette von Kræmer (gifte sig i Åbo med VH [Axel Palmgren](#))
2. 1868 - 1936 Carl Robert von Kræmer (gifte sig med Mary Tandefelt)
3. 1870 - 1895 Elin Wilhelmina von Kræmer
4. 1873 - 1899 Walfrid Wilhelm von Kræmer (gifte sig med Minna Emilia Gripenberg)
5. 1875 - 1880 Karin Walborg von Kræmer
6. 1877 - 1907 Lilly Agnes von Kræmer

Wilhelm von Kræmer .....

Guvernör, general **Wilhelm** Theodor von Kræmer

Wilhelm von Kræmer

fick i enlighet med tidens sed [ca 80 %] beträffande adliga söner en militär utbildning.

Han var 14.8.1836 **född** på Alberga gård,
1848 kadett i Fredrikshamn (vid 12 års ålder),
5.6.1855 befordrad till yngre underofficer,
23.6.1855 befordrad till officer,
23.6.1855 fänrik i Finska gardet,
1.7.1855 avlade ed och fick betjänt,
19.4.1857 underlöjtnant,
15.4.1860 löjtnant.

år 1862 avlagt kameralexamen för kompetens att söka vissa administrativa tjänster;
29.4.1863 stabskapten (gifte sig 1865),
10.3.1873 flygeladjutant hos kejsar Alexander II,
12.4.1874 överstelöjtnant,
17.5.1879 överste och kommandör för Nylands finska skarpskyttebataljon. Generalmajor;
19.12.1891 - 12.2.1903 guvernör (civil befattning) i Åbo och Björneborgs län;
25.03.1903 avsked ur militär tjänst och bosatte sig 1900 i Helsingfors;
25.04.1926 **avled** i Helsingfors.

Under sin tid som **guvernör i Åbo** förvaltade Wilhelm von Kræmer även med iver godset Svidja slott i Sjundea. Han förkovrade verksamheten och anlade bl.a. ett mejeri. För smörproduktion fick han vid olika tävlingar pris och diplom.

Under Wilhelm von Kræmers tid i Åbo var förryskningstendenserna starka. Han var från motståndare till att anordna uppbåd och sända pojarna till rysk militärtjänst. Denna ståndpunkt renderade honom reprimander från den ryska ledningen i Helsingfors. (Utdrag ur Finska Kadettkårens elever och tjänstemän. Supplement 1812-1921.) . 10 Vid uppbådet 1903 förklarade samtliga guvernörer att uppbådet, då det inte ägde stöd i lag, skulle mötas med starkare motstånd än året förut. Då inlagorna föredrogs för monarken, "behagade H.K.M. anse tiden för sagda guvernörers entledigande inne".

W v K hade bl.a. vägrat utse sekreterare vid uppbådsnämnden. Tillfälligt inrest till H:fors, protesterade v K högljudt (högljutt?) och skarpt inför kosackbefälet och guvernör Kaigorodoff, då den sistnämnde 17.4 1902 kommenderade kosackerna att göra choque mot en folkmassa på Senatstorget och slå omkring sig med piskor. Därigenom och för det oförfärdade sätt, på hvilket han fasthöll vid finsk lag och ståndaktigt vägrade att göra sig till hantlangare åt den ryska införlifn. ss. pådrivare v. de olagl. värpliktsuppbåden ådrog han sig guvernör **Bobrikoffs** synnerliga hat och blef vid entledigande brutalt behandlad. Men från hela länet strömmade i stället de varmaste yttringar af tacksamhet och samhörighetskänsla i form af adresser från tjänstemän och medborgargrupper honom till tröst och stöd. Detta ledde till att generalguvernör Bobrikoff inkallade Wilhelm v K och avskedade honom, utan lön eller pension. Senare återfick han dock sin pensionsrätt. " . 11

Under åren 1867 - 1906 deltog W v K i de flesta lantdagar såsom **Riddarskapets** och Adelns representant.

Tiden då Wilhelm von Kræmer var flygeladjutant hos **kejsar Alexander II** i S:t Petersburg var av stor betydelse för honom. Av dåtida korrespondens 12 kan man se att uppdraget uppskattades stort av hans nära och kära. "1873 utnämndes WvK till **flygeladjutant** hos kejsar **Alexander II**. I denna egenskap fick han 1879 förtroendet att vid kejsarmötet i Alexandrovo (Alexander II och kejsar Wilhelm I efter turkiska kriget) överta skyddsvakten med första skarpskyttebataljonen, vars kommandör han då var. [Wilhelm von Kræmer](#) berättar i sin dagbok även att kejsaren vid en bal hos greve Adlerberg, bett WvK att börja dansen - med Storfurstinnan Dagmar.

B. Estlander konstaterar i en artikel att " von Kraemer var gift med sin kusin **Henrietta v. Zansen**. Efter sin hustrus död 1913 syntes den gamle krigsmannen röra sig i huvudstaden, bärande sin ålder med militärisk hållning, medan han i hemmet omgavs av den växande yngre generationens vördnad och kärlek.

Han avled i Helsingfors den 25. april 1926."

Mera information om ovanstående händelser och personer kan erhållas av artikelförfattaren

Carl-Axel Palmgren, per [e-post](mailto:c-a.palmgren@kolumbus.fi) : c-a.palmgren@kolumbus.fi .eller
tfn 09-677192 , GSM +358-50-1449 .

Källor och litteratur .....

Carl-Axel Palmgren

Från Alberga gård till Svidja slott i Sjundeå

Källor och hänvisningar, bl.a.

1. Adelskalendern 1883, Utgifven av Carl Herman Tersmeden, G.W.Edlunds Förlag, von Kræmer s 222-228
2. Till minne av Maria Kristina Kraemer, Katy Hedman Brännland, Kista, Stockholm 2003, ISBN 91-631-3549-3, Hauho grenen von Kræmer, s 62-64
3. Adelskalendern 1883, Utgifven av Carl Herman Tersmeden, G.W.Edlunds Förlag, von Zansen s 376-377
4. von Zansen släktmapp, Riddarhuset i Helsingfors, arkiv
5. Alberga, Esbo stadsmuseum, Forskarserie 4, Alberga 1997, 951-857-342-5, s 48
6. Alberga, Esbo stadsmuseum, Forskarserie 4, Alberga 1997, 951-857-342-5, s 25-26
7. Adelskalendern 1922, Riddarhusdirektionen, Oscar Wasastjerna, von Kræmer, s 273-276,
8. Wilhelm von Kræmers privata Kalender, Artikelförfattarens privata arkiv
9. Författarens privata arkiv med arkiverad Brevkorrespondenser
10. Finska Kadettkårens elever och tjänstemän. Supplement 1812-1921, Se namnet W von Kræmer.
11. Finska Kadettkåren. Carl Enckell, Fortsättning af arbetet under samma rubrik för åren 1812-1887 med kort öfversigt öfver denna period. 951-9018-66-2
12. Privat korrespondens, Arkiv Ghita Jäntti, f von Kræmer
13. Alberga, Esbo stadsmuseum, Forskarserie 4, Alberga 1997, 951-857-342-5, s 48 och sida 26 antecknas det att Fredrik von Zansen var skuldsatt år 1853 pantsatt samfällt till överste Henrik Lyra, kaptenlöjtnant August Melan, löjtnant Axel Evert Rotkirch och apotekare Karl Emil Carger. Dessa sålde Alberga 1855 till konsul Feodor Kiseleff.
14. von Kræmer släktmapp, Riddarhuset i Helsingfors, arkiv
15. von Kræmer släktmapp, Riddarhuset i Stockholm, arkiv
16. von Zansen släktmapp, Riddarhuset i Stockholm, arkiv.
17. Gravplatser, artikelförfattarens besök: a) v Kræmer, Helsingfors Sandudd 02-01-9/15/169 och 02-01-016-01-0030, b) v Kræmer & v Zansen vid Sjundeå kyrkas NÖ vägg, c) von Zansen, Esbo domkyrkan, gravgata P-M, 4 st gravar.
18. Sjundeå sockens historia av Alf Brenner. Tredje delen, Hangö Tryckeri 1964, s 139.

Litteratur:

- Adelskalendrar 1883 - 2003
- Finska Kadettkåren och dess kamratskap. G.A. Gripenberg. Helsingfors 18912. Ab Lilius & Hertzberg. s 437.

- Finska Kadettkårens elever och tjänstemän. Supplement 1812-1921. Förf. Sigurd Nordenstreng. Helsingfors Centraltryckeri och Bokbinderi Ab. von Krämer och von Zansen.
- Herrskapsfolk. Ståndspersoner i Finland 1721-1870. Nordiska museet. ISBN 91-7108-211-5. s 469.
- [Sjundeå](#) sockens historia av Alf Brenner. Första delen 1953, s 508. Andra delen 1955, s 551. Tredje delen 1964. s. 259.